

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ

Γραφείο Οικονομικών
& Εμπορικών Υποθέσεων
Emilijana Josipovica 4/ΠΠ
11000 BEOGRAD

Τηλ : 00 381 11 322 23 38 - 323 15 77

Fax: 0038 1 11 324 92 15

e-Mail : greconof@nadlanu.com

ΛΔΙΑΒΛΩΜΗΤΟ - ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Βελιγράδι, 12 Νοεμβρίου 2010
Α.Π. Φ. 2430 /ΑΣ 916

- ΠΡΟΣ: Υπουργείο Εξωτερικών
B2 Δ/ση
- ΚΟΙΝ.: 1) Υπουργείο Εξωτερικών
-Διπλ. Γρ. κ. Υπουργού
-Διπλ. Γρ. κ. ΑΝΥΠΙΕΞ
-Διπλ. Γρ. κ. ΥΦΥΠΙΕΞ
-Γρ. κ. Γ.Γ. Δ.Ο.Σ. & Α.Σ.
-Γρ. κ. Ε.Γ. Αξιοπ. Διεθ. Προγραμ.
-Γρ. κ.κ. Β' & Γ' Γεν. Δ/ντών
-Α3, Β1, Β6, Β7, Β8, Γ1 Δ/νσεις
-Γρ. Ο.Ε.Υ. Βορείου Ελλάδος
-Πρεσβείες Μόσχας, Αγκυρας,
Σόφιας & Γραφ. Ο.Ε.Υ.
-Γεν. Προξενείο Κωνσταντινούπολης
& Γραφ. Ο.Ε.Υ.
- 2) Υπουργείο Περιφερειακής
Ανάπτυξης &
Ανταγωνιστικότητας
Γρ. κ. Υπουργού (μέσω ΥΠΙΕΞ)
- 3) Υπουργείο Περιβάλλοντος,
Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
Γρ. κας Υπουργού (μέσω ΥΠΙΕΞ)
- 4) Υπουργείο Μεταφορών,
Υποδομών & Δικτύων
Γρ. κ. Υπουργού (μέσω ΥΠΙΕΞ)
- 5) Σ.Ε.Β. (μέσω ΥΠΙΕΞ,
fax: 210 3222929)
- 6) Σ.Β.Β.Ε. (μέσω ΥΠΙΕΞ,
fax: 2310 541933)
- 7) Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων
Ελλάδος (μέσω ΥΠΙΕΞ,
fax: 210 3622320)
- 8) Ελληνική Ένωση Τραπεζών
(μέσω ΥΠΙΕΞ,
fax: 210 361-53-24)
- ✓ 9) Τ.Ε.Ε.
(μέσω ΥΠΙΕΞ, fax: 210 322-17-72)
- Ε.Δ.: Γραφείο κ. Πρέσβυ

ΘΕΜΑ: «Σερβικές Οικονομικές Εξελίξεις».

Σερβική Οικονομία (Δ.Ν.Τ.) - Χρηματοπιστωτικός Τομέας - Τράπεζες

Κατά την περίοδο 21-10-10 έως 4-11-10, επισκέφθηκε το Βελιγράδι Αποστολή του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), με επικεφαλής τον κ. Albert Jaeger, η οποία συναντήθηκε με τις αρμόδιες σερβικές Αρχές, με σκοπό την πραγματοποίηση της έκτης κατά

σειρά αξιολόγησης των, στο πλαίσιο του υφιστάμενου Προληπτικού Διακανονισμού Ετοιμότητας ("Precautionary Stand-By Arrangement"), μεταξύ Σερβίας - Α.Ν.Τ. (που προβλέπει τη χορήγηση σε τούτη δανείου € 2,9 δις), επιδόσεων της σερβικής οικονομίας.

Μετά το τέλος των σχετικών συζητήσεων, ο κ. Jaeger εξέδωσε, στις 5-11-10, την εξής προκαταρκτική ανακοίνωση:

«Εντοπίζονται ενδείξεις ότι συνεχίζεται η βασιζόμενη στις εξαγωγές, ανάκαμψη της σερβικής οικονομίας. Το Α.Ε.Π. της χώρας αναμένεται να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 1,5%, το τρέχον έτος, και 3%, το επόμενο έτος.

Όμως, λόγω της αστάθειας των τιμών των τροφίμων και της επίδρασης της υποτίμησης του δηναρίου στη διαμόρφωση των τιμών, εν γένει, παρατηρείται άνοδος του πληθωρισμού.

Πιο συγκεκριμένα, εκτιμάται ότι τούτος θα υπερβεί προσωρινά το για το 2010, ανώτατο όριο του τεθέντος σχετικού διαστήματος ανοχής (6% +/- 2%) και ότι, στο τέλος του 2011, θα επιστρέψει στο, για το συγκεκριμένο έτος, υπολογιζόμενο αντίστοιχο εν λόγω διάστημα (4,5% +/- 1,5%).

Η Σερβία, σε γενικές γραμμές, έχει εφαρμόσει τις προβλεπόμενες από τον Προληπτικό Διακανονισμό Ετοιμότητας, δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις. Διαπιστώθηκε ότι, στο τέλος του Σεπτεμβρίου 2011, είχαν τηρηθεί όλα τα κριτήρια παρακολούθησης της πορείας της εθνικής οικονομίας.

Επίσης, τα δύο μέρη συμφώνησαν ότι το νομοσχέδιο περί συντάξεων θα επανακατατεθεί στο σερβικό κοινοβούλιο, εντός των προσεχών εβδομάδων, χωρίς να περιέχει ουσιαστικές τροποποιήσεις, σε σχέση με εκείνο που είχε κατατεθεί στο ως άνω κοινοβούλιο, τον Ιούνιο 2010.

Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν κυρίως σε θέματα δημοσιονομικής πολιτικής.

Όσον αφορά στο σερβικό κρατικό προϋπολογισμό του 2010, τα δύο μέρη συμφώνησαν να καταρτισθεί συμπληρωματικός προϋπολογισμός, εντός των ορίων, όμως, του συμπεφωνημένου στόχου για το έλλειμμα (4,75% του ΑΕΠ).

Παρόλα αυτά, η επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου απαιτεί τη συνετή εκτέλεση των δημοσίων δαπανών, έως το τέλος του τρέχοντος έτους, με διαφάνεια και σύμφωνα με τις συμπεφωνημένες χρήσεις των εκάστοτε κονδυλίων.

Σε σχέση με το σερβικό κρατικό προϋπολογισμό του 2011, οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στα μέτρα που απαιτούνται για την επίτευξη του συμπεφωνημένου στόχου για το δημοσιονομικό έλλειμμα, ήτοι περί το 4% του ΑΕΠ.

Ο ως άνω στόχος συνάδει με τον πρόσφατα υιοθετηθέντα κανόνα δημοσιονομικού ισοζυγίου, που περιέχεται στον αναθεωρημένο Νόμο περί Συστήματος Κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Εξάλλου, τα δύο μέρη συμφώνησαν ότι, απαιτείται η άσκηση μίας πιο περιοριστικής δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία θα βοηθήσει να εξασθενήσουν οι εξωτερικές πιέσεις που δέχεται η ισοτιμία του δηναρίου και να ευοδωθούν οι προσδοκίες για καθοδική πορεία του πληθωρισμού.

Παρόλο που οι συζητήσεις για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2011 σημείωσαν σημαντική πρόοδο, δεν κατέστη δυνατή η επίτευξη σχετικής συμφωνίας, στο χρονικό πλαίσιο της συγκεκριμένης αποστολής.

Η νομισματική πολιτική θα εξακολουθήσει να επικεντρώνεται στη συγκράτηση του πληθωρισμού, γεγονός το οποίο έχει αναχθεί σε βασικό πολιτικό ζήτημα.

Η Αποστολή συζήτησε, επίσης, και άλλα θέματα, όπως η προβλεπόμενη σταδιακή εξάλειψη των κρατικών προγραμμάτων στήριξης των πιστώσεων (χορήγηση προσωπικών και καταναλωτικών δανείων σε ιδιώτες και δανείων ενίσχυσης της επιχειρηματικής ρευστότητας, επιδοτούμενου επιτοκίου), η βελτίωση του πλαισίου αναδιάρθρωσης των επιχειρηματικών χρεών και η επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, με στόχο την επίτευξη ταχύτερου ρυθμού αύξησης της παραγωγικότητας, καθώς και τη δημιουργία ικανοποιητικά αμειβόμενων θέσεων εργασίας.

Τα δύο μέρη συμφώνησαν να συνεχίσουν το διάλογο με στόχο τη, σε σύντομο χρονικό διάστημα, επίτευξη συμφωνίας για την περάτωση της 6^{ης} αξιολόγησης, στο πλαίσιο του υφιστάμενου Προληπτικού Διακανονισμού Ετοιμότητας».

Η υιοθέτηση του νέου Πτωχευτικού Νόμου από το σερβικό Κοινοβούλιο, συνέβαλε από ό,τι φαίνεται, στην αναβαθμισμένη κατάταξη της Σερβίας στην 89^η θέση, μεταξύ 183 εθνικών οικονομιών, τις οποίες εξετάζει η ετήσια Έκθεση "Doing Business 2011", που εκδίδεται από την Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης και καλύπτει τη χρονική περίοδο μεταξύ Ιουνίου 2009 και Μαΐου 2010.

Παρόλο που, αρχικά, στην προηγούμενη έκδοση της ως άνω Έκθεσης, η Σερβία είχε καταταγεί στην 88^η θέση, η θέση της επανεκτιμήθηκε, μετά από την απόφαση των συντακτών τούτης να αλλάξουν τη μεθοδολογία της έρευνάς τους και να συμπεριλάβουν δύο νέες χώρες στις μελέτες τους. Κατόπιν αυτού, το προηγούμενο έτος η Σερβία είχε καταλάβει, τελικά, την 90^η θέση.

Η κατάταξη των χωρών βασίζεται σε διάφορους δείκτες που εξετάζουν τις επιδόσεις κάθε υπό μελέτη χώρας, σε εννέα τομείς, οι οποίοι σχετίζονται με τις διοικητικές μεταρρυθμίσεις που άπτονται της άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με την ως άνω Έκθεση, η Σερβία έχει κερδίσει έδαφος στους τομείς των διαδικασιών εγγραφής ιδιοκτησίας και διάλυσης επιχειρήσεων.

Αντίθετα, κατατάσσεται σε χειρότερη θέση, απ' ό,τι το προηγούμενο έτος, στους τομείς των διαδικασιών έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, λήψης άδειας κατασκευών και λήψης επιχειρηματικών πιστώσεων, καθώς και σε εκείνους της προστασίας των επενδυτών, της καταβολής των φόρων και του διασυνοριακού εμπορίου.

Τέλος, η θέση της παραμένει αμετάβλητη στον τομέα της σωστής εφαρμογής και υλοποίησης συμβάσεων.

Υπενθυμίζεται ότι, η Σερβία βελτιώνει την κατάταξή της στην ως άνω Έκθεση για δεύτερη συνεχή χρονιά και ότι, το 2007, η τότε Σερβία-Μαυροβούνιο είχε χαρακτηριστεί ως η χώρα με τις πιο δραστικές μεταρρυθμίσεις σε θέματα επιχειρηματικής δραστηριότητας στον κόσμο.

Επίσης, τονίζεται ότι στη φετινή Έκθεση, η Σερβία καταλαμβάνει την τέταρτη χειρότερη θέση, μεταξύ των χωρών της Νότιο-Ανατολικής Ευρώπης, πάνω από τη Μολδαβία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και το Κόσοβο.

Το Εκτελεστικό Συμβούλιο της Εθνικής (Κεντρικής) Τράπεζας της Σερβίας ("NBS"), αύξησε στις 11-11-10 το επιτόκιο αναφοράς κατά μία ποσοστιαία μονάδα, με αποτέλεσμα τούτο να διαμορφωθεί σε 10,5,5%.

Σαν αιτιολογία της πιο πάνω αύξησης αναφέρθηκε η ανάγκη συνέχισης της εφαρμογής μίας περιοριστικής νομισματικής πολιτικής, που θα εξακολουθήσει να εστιάζεται στην αντιμετώπιση των παρατηρούμενων εδώ, έντονων πληθωριστικών πιέσεων.

Αναλυτικότερα, επιδιώκεται η διατήρηση, μεσοπρόθεσμα, του ποσοστού πληθωρισμού στο πλαίσιο του για τα επόμενα δύο έτη, ανώτατου ορίου του τεθέντος σχετικού διαστήματος ανοχής (δηλαδή σε 4,5% +/- 1,5% μέχρι το τέλος του 2011 και σε 4% +/- 1,5% μέχρι το τέλος του 2012).

Σημειωτέο, λόγω της παρατηρούμενης εδώ αυξητικής τάσης του πληθωρισμού, το ευρισκόμενο πρόσφατα στη Σερβία, κλιμάκιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου επισήμανε ότι, η στροφή σήμερα της ανωτέρω Τράπεζας, προς μία καθαρά περιοριστική νομισματική πολιτική, είναι μία ενέργεια απόλυτα σωστή.

Σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές:

Οι ανωτέρω πληθωριστικές πιέσεις προκαλούνται από:

- την άνοδο των τιμών των τροφίμων, εξαιτίας μειωμένων εσόδων στη Σερβία, καλοκαιρινών γεωργικών εσοδών.
- την ως εκ της εν λόγω ανόδου, επακόλουθη υποτίμηση του Διηνάριου.
- την πρόβλεψη ταχύτερου, από ό,τι αναμενόταν, ρυθμού αποκατάστασης της συνολικής εγχώριας ζήτησης.

Η εφαρμοζόμενη τελευταία, πιο πάνω περιοριστική πολιτική, οφείλεται κυρίως στην προαναφερθείσα μειωμένη σερβική γεωργική παραγωγή, εξαιτίας της οποίας σημειώθηκε σημαντική άνοδος της τιμής των τροφίμων, στη Σερβία.

Η ανωτέρω εξέλιξη επέτεινε την πτωτική τάση που παρατηρείται στη συναλλαγματική ισοτιμία του Διηνάριου, συντελώντας στην αύξηση της τιμής των εισαγόμενων ειδών.

Παρόλο που κατά το τελευταίο διάστημα, το μικρό μέγεθος της εγχώριας συνολικής ζήτησης, εξακολουθεί να επενεργεί αποπληθωριστικά, η εδώ αργή αλλά σταθερή οικονομική ανάκαμψη, σηματοδοτεί μία σταδιακή αποδυνάμωση των εν λόγω αποπληθωριστικών τάσεων, η οποία, ενόψει του ξεπαγώματος των μισθών και συντάξεων του δημόσιου τομέα, που έχει προγραμματιστεί για τον Ιανουάριο του 2011, αναμένεται ότι θα επιταθεί.

Με την προαναφερθείσα νέα αύξηση του βασικού επιτοκίου, η "NBS" επιθυμεί να στείλει πάλι μήνυμα στις εδώ δραστηριοποιούμενες εμπορικές Τράπεζες, ότι τούτες θα πρέπει να διευρύνουν περαιτέρω το πιστοδοτικό τους άνοιγμα (exposure) σε Διηνάρια, όπως επίσης να επενδύουν σε τίτλους του σερβικού Δημοσίου (Treasury securities), λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη την προβλεπόμενη επιβράδυνση στην παρατηρούμενη πτωτική τάση, της συναλλαγματικής ισοτιμίας του εγχώριου νομίσματος.

Υπενθυμίζεται ότι, από την αρχή του τρέχοντος έτους, η πιο πάνω Τράπεζα:

Σε σχέση με το επιτόκιο αναφοράς, αρχικά το μείωσε τρεις φορές (τελευταία εν λόγω μείωση 0,5%, στις 11-5-10, οπότε τούτο διαμορφώθηκε σε 8%), κατόπιν δε πρόβη σε τέσσερις συναφείς αυξήσεις, συγκεκριμένα, μία στις 5-8-10 (διαμόρφωση σε 8,5%), μία στις 7-9-10 (διαμόρφωση σε 9%), μία στις 14-10-10 (διαμόρφωση 9,5%) και μία στις 11-11-10 (διαμόρφωση 10,5%).

Σημειωτέο, η "NBS" χρησιμοποιεί το επιτόκιο αναφοράς σε συναλλαγές με συμφωνία επαναγοράς (repo operations), προθεσμίας συνήθως δύο εβδομάδων, στο πλαίσιο των οποίων πουλάει κυρίως σε Τράπεζες και Οργανισμούς, αξιόγραφα, συνήθως του Δημοσίου, με την υποχρέωση να τα επαναγοράσει μετά ένα ορισμένο διάστημα, όχι μεγαλύτερο των έξι μηνών.

Εξυπακούεται ότι, με τον ανωτέρω τρόπο, που εντάσσεται στα μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής, η "ΕΤΣ" τόσο εξασφαλίζει όσο και ελέγχει τη ρευστότητα στην εγχώρια χρηματαγορά.

Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του Προέδρου του Εκτελεστικού Συμβουλίου, του αυστριακών συμφερόντων, τραπεζικού συγκροτήματος "Erste Group", κ. Andreas Treichl:

Οι ιθύνοντες του εν λόγω επιχειρηματικού σχήματος, διαβλέποντας σταδιακή θετική εξέλιξη, μεσοπρόθεσμα, των δημοσιονομικών μεγεθών, τόσο της Σερβίας, όσο και των γειτονικών τούτης χωρών, μελετούν την επέκταση της σε αυτή τραπεζικής τους παρουσίας, σε πρώτη μεν φάση διευρύνοντας το πιστοδοτικό άνοιγμα (exposure), της εδώ δραστηριοποιούμενης, θυγατρικής τους Τράπεζας "Erste Bank", σε δεύτερη δε, αγοράζοντας μία σερβική Τράπεζα, εφόσον βέβαια παρουσιαστεί σχετική συμφέρουσα περίπτωση.

Σημειωτέο, η προαναφερθείσα Τράπεζα:

Άρχισε να ενεργοποιείται στην εδώ αγορά τον Αύγουστο 2005, όταν αγόρασε από τη σερβική κυβέρνηση το 83,3% των μετοχών της έχουσας έδρα το Novi Sad (επαρχία Voivodina), σερβικής κρατικής Τράπεζας "Novosadska Banka", έναντι ποσού € 73,2 εκατ.

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου τρέχοντος έτους, πραγματοποίησε καθαρά κέρδη, περίπου Διηνάρια 109,1 εκατ., οι συνολικές ακαθάριστες δανειοδοτήσεις της σημείωσαν αύξηση 24,4%, ξεπερνώντας σε αξία τα Διηνάρια 44,3 δις., το δε σύνολο του ενεργητικού της αυξήθηκε κατά 18,9%.

Κατά τον κ. Treichl:

Ο αριθμός των Τραπεζών που δραστηριοποιούνται στη Σερβία, θα έπρεπε να είχε μειωθεί μετά την εμφάνιση της κρίσης στο διεθνές οικονομικό σύστημα.

Στο άμεσο μέλλον θα καταστεί ιδιαίτερα έντονη η διαφορά, μεταξύ επιτυχημένων και μη Τραπεζών, ενώ αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον, η εξέλιξη της πορείας εκείνων των Τραπεζών, οι οποίες κρατικοποιήθηκαν.

Η πρόσφατη συμφωνία "Basel 3 Agreement", η οποία προβλέπει υψηλότερα επίπεδα ρευστότητας για τις Τράπεζες, παρόλο που υπολογίζεται να επενεργήσει σταθεροποιητικά για το διεθνές τραπεζικό σύστημα, εντούτοις δεν αποτελεί εγγύηση για την αποφυγή στο μέλλον, μίας νέας ως άνω κρίσης.

Όπως μας πληροφόρησαν έγκυροι οικονομικοί εδώ παράγοντες, η διαβλεπόμενη προοπτική βελτίωσης της ελληνικής δημοσιονομικής κατάστασης, σε συνδυασμό με τις σταδιακά διανοιγόμενες επενδυτικές ευκαιρίες στα Βαλκάνια, δημιουργούν συγκρατημένη αισιοδοξία, σχετικά με δυνατότητα επέκτασης της γενικότερης επιχειρηματικής/τραπεζικής δραστηριότητας στο συγκεκριμένο χώρο.

Οικονομική/Εμπορική συνεργασία της Σερβίας με τρίτες χώρες και Διεθνείς Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς - Ενέργεια - Μεταφορές

Σύμφωνα με πληροφορίες, τόσο επιχειρηματικών εδώ παραγόντων, όσο και του εγχώριου οικονομικού τύπου:

Ο Βούλγαρος Πρωθυπουργός κ. Bojko Borisov, απέστειλε πρόσφατα επιστολή στο Σέρβο Πρόεδρο κ. Boris Tadic και στον Κροάτη Πρωθυπουργό κ. Jadranka Kosor, με οποία καλεί τη Σερβία και την Κροατία όπως συμμετάσχουν, με μερίδιο 1%, 1,5% ή 2%, στο πρόγραμμα κατασκευής του εργοστασίου παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, στις όχθες του Δούναβη, στο Belene της Βουλγαρίας, συνολικής ισχύος 2.120 MW.

Η απάντηση στην ανωτέρω επιστολή, θα πρέπει να δοθεί πριν τις 13-11-10, οπότε ο Ρώσος Πρωθυπουργός κ. Vladimir Putin θα πραγματοποιήσει επίσκεψη στη Σόφια, για να συζητήσει με τον Βούλγαρο ομόλογό του κ. Bojko Borisov, θέματα αφορώντα στον ενεργειακό τομέα της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων.

Όπως τόνισε κ. Borisov, ως άνω σερβική και κροατική συμμετοχή θα εξασφαλίσει την εφικτότητα του πιο πάνω προγράμματος, καθόσον θα συντελέσει στο να υπάρχει μία ολοκληρωμένη συνεκτική σχετική αγορά, όταν θα περατωθεί το συγκεκριμένο Έργο.

Οι αρμόδιοι εδώ ιθύνοντες θα προσπαθήσουν να αυξήσουν το ανωτέρω προταθέν μερίδιο σερβικής συμμετοχής, σε τουλάχιστον 5%, όπως δε ανέφερε ο Σέρβος Υπουργός Ενέργειας και Μεταλλείων κ. Petar Skundric, για ένα τέτοιας μεγάλης σπουδαιότητας εγχείρημα, υπολογιζόμενης σήμερα αξίας € 6 δις - €7 δις, θα έπρεπε να είχε δοθεί μεγαλύτερη της πιο πάνω, προθεσμία απάντησης.

Υπενθυμίζεται ότι:

- Βάσει συμφωνίας των Ρώσων, το 2008, με τη βουλγαρική εταιρεία ηλεκτρισμού "NEK", ανάδοχος του ανωτέρω Έργου έχει οριστεί η ρωσική ανώνυμη εταιρεία "ATOMSTROYEXPORT", που αποτελεί μία ανεξάρτητη, νομικά, υπηρεσία, στο πλαίσιο του ρωσικού Υπουργείου Ατομικής Ενέργειας (MINATOM).

- Οι εργασίες κατασκευής του ανωτέρω εργοστασίου ξεκίνησαν το 2008, διακόπηκαν όμως το Σεπτέμβριο 2009, λόγω ταχέως κλιμακούμενου συναφούς κόστους, εξέλιξη που ανάγκασε τον βασικό μέτοχο του Έργου, δηλαδή τη γερμανική επιχείρηση κοινής ωφελείας για ηλεκτρική ενέργεια και φυσικό αέριο "RWE", να εγκαταλείψει το συγκεκριμένο εγχείρημα.

Σημειωτέο, η πιο πάνω γερμανική εταιρεία αναμενόταν να παράσχει κεφάλαια ύψους € 2 δις, έναντι απόκτησης σχετικού ως άνω μεριδίου 49%, τα οποία τελικά δεν μπόρεσε να εξεύρει.

Βάσει του συναφούς αρχικού χρονοδιαγράμματος, ο πρώτος από τους δύο αντιδραστήρες του σταθμού προβλεπόταν να ολοκληρωθεί το 2013, ο δε δεύτερος το 2014.

- Όπως ανακοίνωσε τον περασμένο Απρίλιο ο Βούλγαρος Υπουργός Οικονομίας-Ενέργειας-Τουρισμού, κ. Traycho Traykon, στην περίπτωση που η Βουλγαρία εξεύρει έναν αξιόπιστο στρατηγικό εταίρο, οι εργασίες κατασκευής του προαναφερθέντος εργοστασίου, θα μπορούσαν να ξεκινήσουν το επόμενο έτος, ώστε η λειτουργία τούτου να αρχίσει το 2014.

- Κατά την επίσκεψή του στη Σερβία, στις 26-4-10, ο Πρωθυπουργός κ. Borisov πρότεινε για πρώτη φορά στη σερβική πλευρά, τη συμμετοχή της στην κατασκευή του ανωτέρω εργοστασίου, στη συνέχεια δε ο Σέρβος Υπουργός κ. Skundric πραγματοποίησε στην Κίνα συνεννοήσεις με εκεί τραπεζικούς ομίλους (10 έως 14-5-10), σχετικά με την από πλευράς τους δυνατότητα δανειοδότησης μίας εν λόγω σερβικής συμμετοχής.

- Σύμφωνα με επί του πιο πάνω θέματος δηλώσεις, στο τέλος του περασμένου Ιουνίου, του ανωτέρω Βούλγαρου Πρωθυπουργού:

Είναι πεπεισμένος ότι η Σερβία θα συμμετάσχει τελικά στην κατασκευή του προαναφερθέντος πυρηνικού εργοστασίου, χρηματοδοτώντας το 5% της σχετικής επένδυσης.

Εύχεται όπως ολοκληρωθούν μέχρι το ερχόμενο Φθινόπωρο, οι σε σχέση με το πιο πάνω εγχείρημα, διενεργούμενες από αυτόν εντατικές συνεννοήσεις με το Σέρβο Πρωθυπουργό κ. Mirko Cvetkovic και με τον αρμόδιο για την ενέργεια, Ευρωπαϊκό Επίτροπο κ. Gunther Oettinger,

Σε συνομιλίες του στη Σόφια με τον Πρώτο Αντιπρόεδρο της ρωσικής κυβέρνησης, κ. Viktor Zubkon, πρότεινε όπως το κόστος κατασκευής του σταθμού, που υπολογίζεται σε περίπου € 3,99 δις (εκτίμηση που, σημειωτέο, ίσχυε μέχρι το τέλος του περασμένου Ιουλίου), συμπίπτει τουλάχιστον κατά 40%, ώστε να εξασφαλιστεί η εφικτότητά του.

- Σύμφωνα με δηλώσεις στις 8-7-10, του Σέρβου Υπουργού Ενέργειας & Μεταλλείων, κ. Petar Skundric, παρουσία και του επικεφαλής της εδώ Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Πρέσβη κ. Vincent Dejer, η σερβική κυβέρνηση εξετάζει σοβαρά το ενδεχόμενο κατασκευής, από κοινού με τους Βούλγαρους, ενός εργοστασίου παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, στις όχθες του Δούναβη, στο Belene της Βουλγαρίας, συνολικής ισχύος 2.120 MW.

Κατά τον κ. Skundric:

Το πιο πάνω εγχείρημα θα εξασφαλίσει σταθερή και φθηνή προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας για τη χώρα του, όπως επίσης θα βελτιώσει τη θέση τούτης, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος διανομής ηλεκτρικού ρεύματος.

Επίσης θα καταστήσει δυνατή ως άνω σχετική εκπαίδευση σερβικού ανθρώπινου δυναμικού, που θα είναι έτοιμο για παραγωγικό εδώ έργο, στην περίπτωση που αρθεί η υφιστάμενη απαγόρευση λειτουργίας στη Σερβία, πυρηνικών εργοστασίων, η περάτωση της εδώ κατασκευής των οποίων θα απαιτούσε 15 έως 20 έτη.

Με τη σειρά του, ο κ. Dejer ανέφερε ότι, μέχρι σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει χρηματοδοτήσει στη Σερβία, ενεργειακά προγράμματα αξίας περίπου € 500 εκατ., βάσει δε μελετών της, η συγκεκριμένη χώρα θα αποκομίσει πολλαπλά οφέλη από τις εγκαθιστάμενες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, στο Νότιο τμήμα αυτής, καθόσον έτσι θα ενισχυθεί το ενεργειακό της δίκτυο, συντελώντας στην προσέλκυση σημαντικού αριθμού ξένων επενδύσεων.

- Τον περασμένο Ιούλιο η κινεζική κρατική Τράπεζα "China Development Bank - CDB", αρμόδια για τη χρηματοδότηση στην Κίνα μεγάλων προγραμμάτων έργων υποδομής, εξέφρασε ενδιαφέρον να χρηματοδοτήσει διμερείς στρατηγικές συνεργασίες Σερβίας - Κίνας, ιδιαίτερα στον τομέα της ενέργειας, με ιδιαίτερη έμφαση στην κοινή σύμπραξη των εν λόγω χωρών στο πρόγραμμα κατασκευής του εργοστασίου παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, στο Belene της Βουλγαρίας.

Οι πιο πάνω χρηματοδοτήσεις θα διενεργηθούν μέσω της χορήγησης ιδιαίτερα ευνοϊκών δανείων, υπό όρους αγοράς (commercial loans), ενδεχομένως με ρήτρα yuan, ώστε τούτα να είναι επωφελέστερα σε σχέση με δάνεια, που έχουν ήδη χορηγηθεί μέχρι σήμερα στη Σερβία από άλλες Τράπεζες για πραγματοποίηση έργων στον ενεργειακό της τομέα.

Σε σχέση με τη "CDB", σύμφωνα με ό,τι φημολογείται, δεν υπάρχει πρόβλημα χρηματοδότησης από πλευράς της, επενδύσεων στη Σερβία, καθόσον διαθέτει τεράστια κεφαλαιακή επάρκεια (υπολογίζεται σε περίπου \$ 650 δις), ενώ κατά τους τελευταίους 12 μήνες, έχει προβεί σε επενδύσεις εκτός Κίνας, ύψους περίπου \$ 100 δις.

Σημειωτέο, η εν λόγω Τράπεζα ενδιαφέρεται επίσης για συγχρηματοδότηση του προγράμματος εκσυγχρονισμού και επέκτασης του σερβικού θερμοηλεκτρικού εργοστασίου "Kostolac B", στην Κεντροανατολική Σερβία, κοντά στα σύνορα με τη Ρουμανία.

- Μέχρι τον περασμένο Μάιο, οπότε το σχετικό συνολικό κόστος υπολογιζόταν σε περίπου € 3,99 δις, οι Σέρβοι εμφανιζόντουσαν πρόθυμοι να χρηματοδοτήσουν, από το 5% έως το 25% της συγκεκριμένης επένδυσης, ενδεχομένως και λίγο περισσότερο, και τούτο προς το σκοπό εξασφάλισης σταθερής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

Σε περίπτωση ως άνω σερβικής χρηματοδότησης μέχρι 25%, θα καταβάλετο προσπάθεια ώστε η κάλυψη τούτης να επιτυγχανόταν με ίδιους πόρους, σε σχέση δε με μεγαλύτερη εν λόγω σερβική επενδυτική συμμετοχή, θα καταβάλετο προσπάθεια για λήψη χαμηλότοκων δανείων, όχι μόνο από την Κίνα αλλά και από άλλες χώρες, όπως π.χ. τη Ρωσία.

- Όπως δήλωσε στις 7-8-10, στη Varna, ο Βούλγαρος Πρωθυπουργός, κ. Boyko Borisov, όπου συναντήθηκε με τον Πρόεδρο της Σερβίας, κ. Boris Tadic:

Ακριβή μεγέθη ως άνω επενδυτικών συμμετοχών, θα οριστικοποιηθούν, αφού πρώτα εξευρεθεί ένας στρατηγικός επενδυτής για το συγκεκριμένο έργο.

Τυχόν ανοδικές, στο άμεσο μέλλον, πληθωριστικές τάσεις καθώς και μία αυξημένη δαπάνη για την παροχή αναγκαίων συναφών τεχνικό-οικονομικών συμβουλών, ενδεχομένως να επιδράσουν αυξητικά στο (υπολογιζόμενο σήμερα σε € 6 δις - € 7 δις) συνολικό κόστος του Έργου.

- Βάσει πρόσφατης ανεπίσημης σερβικής κυβερνητικής ανακοίνωσης, με δεδομένο την μάλλον απροθυμία της Κροατίας να συμμετάσχει στο προαναφερθέν εγχείρημα, παρόλο που, σύσσωμη η εδώ κυβέρνηση υποστηρίζει την ανωτέρω σερβική συμμετοχή, η σχετική τελική απόφασή της θα ληφθεί, εφόσον η Βουλγαρία προσδιορίσει το ακριβές μέγεθος του συναφούς σερβικού επενδυτικού μεριδίου.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του σερβικού Τύπου, η канаδική Υπηρεσία Εξαγωγικών Πιστώσεων "Export Development Canada – EDC" και η σερβική κρατική εταιρεία μεταλλείων και μεταλλουργίας "Rudarsko-Topioninarski Basen – RTB", υπέγραψαν πιστοληπτική σύμβαση, βάσει της οποίας, η πρώτη θα χορηγήσει στη δεύτερη πίστωση ύψους € 135 εκ., για την κατασκευή ενός νέου χυτηρίου, καθώς και νέας μονάδας θειϊκού οξέος, στις εγκαταστάσεις της "RTB".

Η ως άνω σύμβαση προβλέπει τριετή περίοδο χάριτος και, στη συνέχεια, δεκαετή αποπληρωμή της πίστωσης, με επιτόκιο 2,9%.

Κατά το δικτυακό τόπο της "RTB", η канаδική εταιρεία μελετών "SNC-Lavalin", που έχει αναλάβει την υλοποίηση των ως άνω κατασκευών, και η φινλανδική εταιρεία τεχνολογίας επεξεργασίας ορυκτών και μεταλλουργίας "Outotec", η οποία θα έχει το ρόλο υπεργολάβου, πρέπει να ολοκληρώσουν τις σχετικές κατασκευαστικές εργασίες εντός τριών ετών από την υπογραφή της αντίστοιχης σύμβασης υλοποίησης των ανωτέρω Έργων, η οποία υπεγράφη τον Ιούνιο 2010.

Δεδομένου ότι, το συνολικό κόστος των συγκεκριμένων Έργων ανέρχεται σε € 175 εκ., η σερβική κυβέρνηση και η "RTB" πρόκειται να διαθέσουν τα υπόλοιπα € 40 εκ., εξ ιδίων πόρων.

Υπενθυμίζεται ότι, τον Ιούνιο 2010, ο Υπουργός Οικονομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης της Σερβίας, κ. Mladjan Dinkic, δήλωσε ότι η "RTB" θα παραμείνει υπό κρατικό έλεγχο, καθώς τα τελευταία τέσσερα έτη δεν ήταν δυνατή η ανεύρεση ισχυρού στρατηγικού εταίρου.

Η τελευταία προσπάθεια ιδιωτικοποίησης της εν λόγω σερβικής εταιρείας είχε γίνει, ανεπιτυχώς, το Μάιο 2009.

Όπως μας πληροφόρησαν παράγοντες της εδώ αγοράς:

Από το ανωτέρω συνολικό κόστος των € 175 εκατ. για τη διενέργεια των προαναφερθεισών εργασιών στο συγκρότημα "RTB", \$ 101,25 εκατ. θα αφορούν σε προμήθεια υλικών από Η.Π.Α. και Καναδά, € 61 εκατ. σε προμήθεια εξοπλισμού και υπηρεσιών από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και € 30 εκατ. σε πληρωμή των υπηρεσιών εγχώριων κατασκευαστικών εταιρειών.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του σερβικού Τύπου, η αυστριακή κατασκευαστική εταιρεία "PORR Technobau und Umwelt" και η σλοβενική κατασκευαστική εταιρεία "STC" υπέβαλαν τις χαμηλότερες προσφορές, στο πλαίσιο δύο διαγωνισμών για την κατασκευή οδών πρόσβασης στη γέφυρα, που θα ενώνει το Βελιγράδι με την ποτάμια νήσο Ada Ciganlija, στον ποταμό Sava.

Πιο συγκεκριμένα, η "PORR Technobau und Umwelt" υπέβαλε πρόσφορα ύψους € 68 εκ., πλέον Φ.Π.Α., για την κατασκευή ενός σύνθετου οδικού κόμβου, στο προάστιο του Βελιγραδίου, Cukarica.

Βάσει του σχετικού χρονοδιαγράμματος, η πρώτη φάση του ως άνω Έργου, ήτοι η σύνδεση της Οδού Radnicka, στην Cukarica, με τον κόμβο της Οδού Careva Curpija, που βρίσκεται κοντά στον υπόδρομο του Βελιγραδίου, θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2011.

Εξάλλου, η "STC" υπέβαλε πρόσφορα ύψους € 36 εκ., πλέον Φ.Π.Α., για την κατασκευή οδών πρόσβασης στην ως άνω γέφυρα, στην περιοχή του Νέου Βελιγραδίου, συμπεριλαμβανομένων του κόμβου της Οδού Jurija Gagatina και ενός οδικού τμήματος που θα φτάνει έως την Οδό Proleterske Solidarnosti.

Τα συγκεκριμένα Έργα θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί, επίσης, μέχρι το τέλος του 2011.

Σύμφωνα με τα ίδια δημοσιεύματα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ("European Investment Bank – EIB"), η οποία συγχρηματοδοτεί, μαζί με το Δήμο Βελιγραδίου, την κατασκευή όλων των οδών πρόσβασης στη συγκεκριμένη γέφυρα, έχει ήδη εγκρίνει τις σχετικές συμβάσεις και η υπογραφή τούτων αναμένεται εντός 15 ημερών.

Συν τοις άλλοις, οι ίδιες πληροφορίες αναφέρουν ότι επίκειται άμεσα και η επιλογή εταιρείας για την κατασκευή των υπόλοιπων οδών πρόσβασης στη συγκεκριμένη γέφυρα, οι οποίες θα κατασκευαστούν στην περιοχή το Νέου Βελιγραδίου και θα εκτείνονται ως το προάστιο του Βελιγραδίου Tosin Bunar.

Υπενθυμίζεται ότι:

Η ως άνω Τράπεζα έχει εγκρίνει τη χορήγηση σχετικής πίστωσης συνολικού ύψους € 160 εκ. και έχει ήδη μεταβιβάσει την πρώτη δόση τούτων, ύψους € 70 εκ., το Δεκέμβριο 2009.

Στις 11-11-10, το Δημοτικό Συμβούλιο του Βελιγραδίου υιοθέτησε πρόταση για τη διάθεση της δεύτερης ως άνω δόσης, ύψους € 90 εκ.

Η συνολικού εκτιμώμενου κόστους € 120 εκ. κατασκευή της προαναφερθείσας γέφυρας χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης ("European Bank for Reconstruction and Development – EBRD"), η οποία έχει χορηγήσει σχετική πίστωση ύψους € 69,6 εκ., ενώ ήδη εξετάζει το ενδεχόμενο χορήγησης και δεύτερης συναφούς πίστωσης, ύψους € 60 εκ.

Τον Απρίλιο 2008, η μελέτη και η κατασκευή της συγκεκριμένης κρεμαστής γέφυρας με έναν πύλωνα, ανατέθηκε στην "PORR Technobau und Umwelt", η οποία ξεκίνησε τις σχετικές κατασκευαστικές εργασίες, το Δεκέμβριο του ίδιου έτους.

Βάσει του συναφούς σχεδιασμού, η γέφυρα θα έχει έξι λωρίδες κυκλοφορίας οχημάτων, δυτλή σιδηροδρομική γραμμή αστικού σιδηροδρόμου και δύο λωρίδες για την κυκλοφορία των πεζών.

Με μέγιστη χωρητικότητά 12.000 οχημάτων/ώρα, η συγκεκριμένη γέφυρα εκτιμάται ότι θα ανακουφίσει την οδική κυκλοφορία στις υπόλοιπες γέφυρες του Βελιγραδίου, κατά 40%.

Ο Σέρβος Υπουργός Άνευ Χαρτοφυλακίου, κ. Sulejman Ugljanin, ανακοίνωσε ότι ξεκίνησαν στην Κωνσταντινούπολη, διαπραγματεύσεις σε τεχνικό επίπεδο, σχετικά με τη στρατηγική συνεργασία των εθνικών αερομεταφορών Σερβίας και Τουρκίας.

Ο κ. Ugljanin τόνισε ότι, η σερβική κυβέρνηση επιθυμεί τη συνέχιση των ως άνω διαπραγματεύσεων, μέχρι τα δύο μέρη να καταλήξουν σε σχετική συμφωνία, και ότι εάν οι διαπραγματεύσεις αποβούν τελικά επιτυχείς, θα μπορούσε, σε δεύτερο στάδιο, να υπογραφεί και η σχετική σύμβαση στρατηγικής συνεργασίας.

Ο Σέρβος Υπουργός υπογράμμισε, εξάλλου, ότι η "Jat Airways", αφενός διαθέτει αεροσκάφη που βρίσκονται σε άριστη κατάσταση καθώς και πλήρως καταρτισμένο προσωπικό, που μπορεί να επανδρώσει 40 αεροσκάφη, αφετέρου έχει καταφέρει να της παραχωρηθούν δικαιώματα προσγείωσης σε αρκετές χώρες, γεγονός το οποίο χαρακτήρισε ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένου της, χάρις των εν λόγω δικαιωμάτων, αποφυγής σημαντικού σχετικού κόστους.

Συνεπώς, όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, η ως άνω στρατηγική συνεργασία είναι σαφώς προς το συμφέρον της τουρκικής αεροπορικής εταιρείας.

Υπενθυμίζεται ότι:

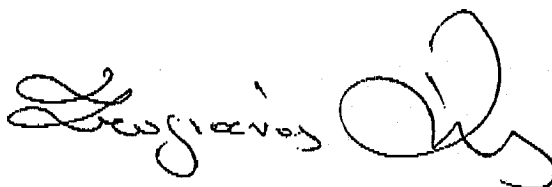
Περίπου πριν ένα μήνα, ο Υφυπουργός Υποδομών της Σερβίας, κ. Miodrag Miljkovic, είχε δηλώσει ότι οι Τουρκικές Αερογραμμές θα υπέβαλαν προσφορά για να συμμετάσχουν στην ίδρυση μίας νέας σερβο-τουρκικής αεροπορικής εταιρείας, η οποία θα αντικαταστήσει τον μέχρι σήμερα σερβικό κρατικό αερομεταφορέα "Jat Airways".

Η προθεσμία για την υποβολή προσφορών, στο πλαίσιο ανεύρεσης εταιρείας παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, σχετικά με την ως άνω αναδιοργάνωση της "Jat Airways", έληξε στις 27-10-2010 και, πλέον, αναμένεται η ανακοίνωση του αναδόχου, από τη σερβική κυβέρνηση.

Η πιο πάνω κυβέρνηση είχε προσπαθήσει ανεπιτυχώς να ιδιωτικοποιήσει τη "Jat Airways", στα μέσα του 2008, αναζητώντας τότε στρατηγικό εταίρο, στον οποίο θα παραχωρείτο το 51% των μετοχών της συγκεκριμένης εταιρείας, έναντι τουλάχιστον € 51 εκ.

Κατόπιν τούτου, τον Απρίλιο 2010, η σερβική κυβέρνηση αποφάσισε να προβεί στην ίδρυση μίας νέας αεροπορικής εταιρείας, στην οποία θα μεταβιβαστούν τα περιουσιακά στοιχεία και οι επιχειρηματική δραστηριότητα της "Jat Airways", όχι όμως τα χρέη της, με στόχο την αποτελεσματικότερη προσέλκυση στρατηγικού επενδυτή.

Για οιαδήποτε εξέλιξη επί των ανωτέρω θεμάτων θα σας τηρήσουμε ενήμερους.

Στυλιανός Λιάγγης
Γενικός Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄